

31.10.2014

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 HÄMEENLINNA

Asia: Valitus

Hakija: Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus

Valituksen kohteena oleva päätös:

Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan päätös (Dnro TRE 3055/11.03.01/2014), joka on annettu 30.9.2014. Päätös koskee Nurmin vesihuolto-osuuskunnan toiminta-alueen muuttamista (liite 1).

Asian aikaisemmat vaiheet:

Tampereen kaupunki on hyväksynyt vesihuollon kehittämissuunnitelmansa 26.3.2008. Kehittämissuunnitelmaan on kirjattu muun muassa, että Aitolahti-Hirviniemen alue on viranhaltijoiden ja muiden osallisten esittämä vesihuollon tarve-alue (liite 2, alueen pohjavesissä havaittu arseeni, suurehkon asukasjoukon tarve). Tampereen kaupunki on siten todennut vesihuollon tarpeen alueella hyväksymässään kehittämissuunnitelmassa.

Pirkanmaan ELY-keskus on 6.2.2009 kehottanut Tampereen kaupunkia ryhtymään asiassa vesihuoltolain 6 § mukaisiin toimenpiteisiin (liite 3). Tampereen kaupunki on päätöksessään 20.12.2010 antanut ELY-keskukselle asiasta selvityksen (liite 4). Tämän mukaan Aitolahti-Hirviniemi alueen vesihuoltoverkoston rakentamisen tavoiteaikataulu on 2012-2013. Vesihuollon toteuttajana toimii Nurmin vesihuolto-osuuskunta. Kustannusarvio Aitolahti-Hirviniemen alueen vesihuoltoverkostolle on noin 1,3 M€. Tampereen kaupunki on siten päätöksessään esittänyt vesihuoltolain 6 § 2 momentin edellyttämän ratkaisun alueen vesihuollon järjestämisvelvollisuuteensa.

Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunta on tehnyt päätöksen Nurmin vesihuolto-osuuskunnan toiminta-alueen hyväksymisestä 15.11.2011 ja päätös on lainvoimainen. Alueelle ei ole toistaiseksi kuitenkaan rakennettu vesihuoltoverkostoa eikä vesihuoltolain 9 § mukainen huolehtimisvelvollisuus ole toteutunut.

Nurmin vesihuolto-osuuskunta on tehnyt 6.3.2014 esityksen toiminta-alueen muuttamisesta Tampereen kaupungille (supistamisesta) Aitolahti-Hirviniemen alueen osalta. Nurmin vesihuolto-osuuskunta on esittänyt, että toiminta-alue rajataan käsittämään runkoverkoston välittömässä läheisyydessä olevat, vesihuoltoverkoston vapaaehtoisesti liittyvät kiinteistöt.

Pirkanmaan ELY-keskus on todennut 9.6.2014 antamassa toiminta-alueen muuttamisesta koskevassa lausunnossaan (liite 5), että Aitolahti-Hirviniemen alueella on sellaiset olosuhteet, mikä laukaisee vesihuoltolain 6 §:n mukaisen kunnan vesihuoltopalvelujen järjestämisvelvollisuuden. Olosuhteilla tarkoitetaan erityisesti terveydensuojelullisia

sia syitä alueen arseeniriskin vuoksi (liite 6). Lausunnossa korostettiin myös, että toiminta-alue tulee määritellä vesihuoltolainsäädännön mukaisesti, eikä liittymishalukkuuden mukaan.

Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunta on perustellut päätöksessään (liite 1) Nurmin vesihuolto-osuuskunnan toiminta-alueen muuttamista seuraavasti:

Nurmin vesihuolto-osuuskunnalle vuonna 2011 hyväksytyt toiminta-alue on määritetty etupainotteisesti alueelle tehtyyn yleissuunnitelmaan tukeutuen. Yhdyskuntalautakunta on tuolloin katsonut, että alueen asukkaat voivat paremmin arvioida, onko heidän tehtävä muutoksia ns. hajajätevesiasetuksen (209/2011) nojalla kiinteistökohtaisiin vesihuoltojärjestelmiinsä. Yhtenä tavoitteena on, että kiinteistön omistajat ja haltijat voivat siten varautua tuleviin investointeihin.

Yhdyskuntalautakunta toteaa, että kustannusten tarkentuessa Nurmin vesihuolto-osuuskunnan ei ole mahdollista toteuttaa verkostoa koko laajuudessaan taloudellisesti ja asianmukaisesti siten, että kustannusten kattamiseksi perittävät maksut pysyisivät kohtuullisina. Toiminta-alueita supistettaessa verkoston taloudellisesti kannattamattomien osien rakentamisesta luovutaan ja toteutuskustannukset pienenevät näiltä osin merkittävästi. Taloudelliseen kannattamattomuuteen ovat johtaneet lautakunnan mukaan osin liittyjien pieni määrä mm. siitä syystä, että tietyillä verkoston sivuhaaroilla kiinteistöt ovat ja uusineet kiinteistökohtaisia vesihuoltojärjestelmiään ja liittymishalukkuuden myötä liittymismaksujen kerääminen merkittävästi viivästyisi.

Yhdyskuntalautakunta toteaa, että Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ja terveydensuojeluviranomainen ovat esittäneet lausunnoissaan, että ehdotettava supistettu toiminta-alue vastaa vesihuoltolain 6 §:n mukaiseen vesihuollon tarpeeseen, koska toiminta-alue kattaa alueen keskeisen asutustihentymän, suurimmat talousveden käyttäjät ja suurimmat jäteveden tuottajat.

Vaatimukset:

Pirkanmaan ELY-keskus vaatii, että Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan päätös kumotaan vesihuoltolain vastaisena ja asia tulee saattaa uudelleen käsiteltäväksi.

Vaatimuksen perustelut:

Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomainen toteaa lausunnossaan (liite 1), että Aitolahti-Hirviniemen alueella on talousveden laatuongelmia ja alue kuuluu arseeniriskialueeseen. Alueen kaivovesissä on todettu korkeita arseenipitoisuuksia. Alueella on todettu myös muita talousveden laatuongelmia ja ajoittain ongelmia veden riittävytydessä. Kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausunnosta ei käy ilmi, että muutettu toiminta-alue perustuisi kiinteistöjen kaivojen todellisiin talousveden laatuongelmiin. Pirkanmaan ELY-keskuksen käsityksen mukaan toiminta-alueen muuttamispäätöstä ei ole tehty täysin terveydellisiin syihin perustuen, vaan kiinteistöjen liittymishalukkuuden perusteella.

Tampereen kaupungin ympäristö- ja rakennusjaosto toteaa lausunnossaan (liite 1), että toiminta-alueen muutosesityksen ympäristönsuojelulliset edellytykset täyttyvät,

koska uusi toiminta-alue käsittää alueen pysyvän asutuksen osalta keskeisimmän alueen ja alueen suurimmat talousveden käyttäjät ja jäteveden tuottajat. Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan päätöksessä ei ole huomioitu toiminta-alueen ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen jätevesijärjestelmien kuntoa suhteessa ns. hajajätevesiasetuksen edellyttämiin vaatimuksiin. Tampereen kaupunki viestittää tekemällään rajauspäätöksellä ulkopuolelle jääville kiinteistöille, että heidän tulisi kuitenkin saattaa kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät ympäristönsuojelulain ja sen perusteella annettun hajajätevesiasetuksen mukaiseksi viimeistään 15.3.2016 mennessä. Vesihuoltolaitoksen talouden ja kustannusten kattamisen kannalta ei ole perusteltua, että runkoviemäri rakennetaan kiinteistöjen lähialueelle, mutta niitä kiinteistöjä, joiden jätevesijärjestelmät eivät täytä hajajätevesiasetuksen vaatimuksia, ei liitetä viemäriverkostoon. Toiminta-alueen muuttamispäätös on tehty tässäkin suhteessa kiinteistöjen liittymishalukkuuden perusteella. Vesihuoltolain 119/2001 (sekä 1.9.2014 voimaan tulleen lain vesihuollon muuttamisesta) 8 § 2. momentin mukaan toiminta-alueen tulee olla sellainen, että vesihuoltolaitoksen voidaan katsoa kykenevän huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti.

Yhdyskuntalautakunta toteaa päätöksen perusteluissa, että kustannusten tarkentueksa Nurmin vesihuolto-osuuskunnan ei ole mahdollista toteuttaa verkostoa koko laajuudessaan taloudellisesti ja asianmukaisesti siten, että kustannusten kattamiseksi perittävät maksut pysyisivät kohtuullisina. Toiminta-aluetta supistettaessa verkoston taloudellisesti kannattamattomien osien rakentamisesta luovutaan ja toteutuskustannukset pienenevät näiltä osin merkittävästi. Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan suurin osa kiinteistöistä sijaitsee rakennettavien runkojohtojen välittömässä läheisyydessä, mikä tarkoittaa pääasiassa lyhyitä tonttijohto-osuuksia. Tämä lautakunnan esittämä taloudellisuustarkastelu on virheellinen ja perustuu ainoastaan siihen, että kiinteistöjä ei haluta velvoittaa liittymään vesi- ja viemäriverkostoon vesihuoltolain velvoitteiden mukaisesti. Tässäkin suhteessa toiminta-alueen muuttamispäätös on tehty kiinteistöjen liittymishalukkuuden perusteella.

Vesihuoltolain (1.9.2014 laki vesihuoltolain muuttamisesta HE 218/2013) perusteella taajama-alueen ulkopuolella olevilla kiinteistöillä ei ole liittymisvelvollisuutta, jos talousveden laatu ja jätevesien käsittelyjärjestelmä on hajajätevesiasetuksen mukainen, jos järjestelmä on rakennettu ennen toiminta-alueen hyväksymistä. Nurmin vesihuolto-osuuskunnan toiminta-alue on hyväksytty ennen vesihuoltolain uudistamista.

Sovelletut oikeusohjeet:

Vesihuoltolaki 119/2001 6 §, 7 §, 8 §, 9 §

Olli Madekivi
Johtaja

Kaija Joensuu
Vesihuoltoinsinööri

- LIITTEET
- Liite 1, Tampereen kaupungin yhdyslautakunnan päätös liitteineen
 - Liite 2, Tampereen kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma (26.3.2008), karttaliite: vesihuollon tarvealueet
 - Liite 3, Pirkanmaan ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kehoitus Tampereen kaupungille 6.2.2009
 - Liite 4, Tampereen kaupunginhallituksen päätös, vastaus kehoitukseen 20.12.2010
 - Liite 5, Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunto Nurmin vesihuolto-osuuskunnan (Aito-lahti-Hirviniemen alue) toiminta-alueen muutosesityksestä
 - Liite 6: Pirkanmaan alueen kallioperä ja porakaivojen arseenipitoisuuskartta, Ramas-hankkeen loppuraportti 2007, GTK, Teknillinen yliopisto